

Sygn. akt VIII GC 132/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2017r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Natalia Pawłowska - Grzelczak

Protokolant: sekretarz sądowy Marta Serwatka

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.

o zapłatę

I. umarza postępowanie co do kwoty 75 421,14 zł (siedemdziesiąt pięć tysięcy czterysta dwadzieścia jeden złotych czternaście groszy);

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. kwotę 11 477 zł (jedenaście tysięcy siedemset siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. oddała wniosek powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. o zasądzenie kosztów postępowania zabezpieczającego.

Sygn. akt VIII GC 132/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 25 sierpnia 2016 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwoty 75 421,14 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 21 sierpnia 2016 r. oraz kosztami procesu według norm przepisanych lub według spisu kosztów, jeśli zostanie przedłożony. W uzasadnieniu podała, że strony łączyła umowa na świadczenie usług obsługi naziemnej, na podstawie której powódka świadczyła usługi obsługi naziemnej na rzecz przewoźnika R. na terenie (...). Powódka należycie wywiązała się ze swoich zobowiązań i wystawiła na rzecz pozwanej fakturę VAT na kwotę 75 421,14 zł, jednak pozwana pomimo upływu terminu nie uiściła wynikającej z tej faktury należności. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sąd Okręgowy w Olsztynie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Postanowieniem z dnia 2 września 2016 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie udzielił powódce zabezpieczenia roszczenia. W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwana podniosła, że powództwo jest bezzasadne ponieważ należność z faktury VAT, której powódka dochodzi niniejszym pozwem za usługę hadlingową została przez pozwaną w całości zapłacona w terminie i w sposób uzgodniony przez strony procesu. W związku z tym pozwana

zaprzeczyła jakoby pomimo upływu terminów zapłaty określonych w umowie oraz wskazanych w fakturze VAT z dnia 31 lipca 2016 r. nie uregulowała należności na rzecz powódki i wskazała, że należność ta została zapłacona w terminie wynikającym z odrębnego porozumienia. W piśmie z dnia 7 października 2016 r. powódka cofnęła pozew o kwotę 75 421,14 zł podtrzymując żądanie w zakresie odsetek za opóźnienie od kwoty 75 421,14 zł od dnia 21 sierpnia 2016 r. do dnia 21 września 2016 r. i od kwoty 35 421,14 zł od dnia 22 września 2016 r. do dnia 26 września 2016 r., zrzekając się roszczenia w pozostałym zakresie. Postanowieniem z dnia 18 października 2016 r. na skutek zażalenia na powyższe orzeczenie Sąd Apelacyjny w Białymstoku uchylił postanowienie i przekazał do ponownego rozpoznania. Postanowieniem z dnia 30 listopada 2016 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił wniosek o zabezpieczenie. Na skutek wniosku z dnia 10 października 2016 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie zasądził od pozwanej na rzecz powódki koszty postępowania zabezpieczającego. W wyniku zażalenia pozwanej na powyższe orzeczenie Sąd Apelacyjny w Olsztynie uchylił postanowienie o kosztach postępowania zabezpieczającego. Postanowieniem z dnia 20 lutego 2017 r. sprawa została przekazana do rozpoznania tutejszemu sądowi.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 lutego 2006 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. zawarły umowę o świadczenie usługi obsługi naziemnej. Przedmiotem umowy była usługa obsługi naziemnej na rzecz przewoźnika R. na terenie portu lotniczego. Strony uregulowały zasadę wynagrodzenia tytułem usług handlingowych – przylotu i odlotu samolotów ustalając stawkę na każdą z czynności dotyczącej obsługi lotniska. Zgodnie z § 5 pkt 5.1 płatności wynikające z umowy miały być dokonywane przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. w ramach wzajemnej kompensaty wierzytelności. W myśl § 5 pkt 5.2 do dnia 10 każdego miesiąca strony miały uzgodnić wzajemne rozliczenia stosując metodę rozliczenia saldami. Jedna ze stron po dokonaniu kompensaty miała uregulować przez polecenie przelewu zapłatę salda stanowiącego zobowiązanie.

Niesporne, nadto dowód: umowa wraz z załącznikiem (k. 16 – 20).

Pozwana spółka (...) była uczestnikiem (beneficjentem) programu pomocowego w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko w wartości 112.000.000 złotych a w związku z tym płynność finansowa (...) uległa chwilowemu zachwianiu. Celem uregulowania zobowiązań wobec powódki spółki (...) oraz z uwagi na chęć uniknięcia dalszego wzrostu zobowiązań pozwana wystosowała do powódki w dniu 1 lipca 2016 roku oświadczenie wraz z propozycją spłaty. Propozycja polegała na tym, że pozwana miała dokonywać na rzecz powódki cotygodniowych spłat w kwotach po 40.000 złotych. Powódka nie zakwestionowała zaproponowanego sposobu spłaty zadłużenia.

W dniu 31 lipca 2016 r. spółka (...) wystawiła fakturę VAT z terminem płatności na dzień 20 sierpnia 2016 r. na kwotę 75 421,14 złotych.

W piśmie z dnia 18 sierpnia 2016 r. powódka spółka (...) powiadomiła dłużnika o wysokości długu, który na dzień sporządzenia pisma wynosił 588.387, 27 złotych. Nadto powodowa spółka wskazała, że pozwana zobowiązała się do uiszczania cotygodniowych wpłat w wysokości po 40 000 zł aż do całkowitej spłaty zadłużenia oraz regulowania bieżących należności z tytułu łączących strony umów. Powiadomiła, że należności te nie są spłacane terminowo. Jednocześnie zwróciła się z prośbą o przesłanie podpisanego egzemplarza porozumienia z dnia 15 lipca 2016 r. W piśmie z dnia 31 sierpnia 2016 r. pozwana spółka podziękowała za konstruktywne podejście do rozliczenia zaległych zobowiązań, wskazała, że według jej służb księgowych zadłużenie jest niższe niż wskazywane w piśmie powódki z dnia 18 sierpnia 2016 r. oraz zaproponowała spotkanie.

Dowód: faktura VAT nr (...) ze specyfikacją (k. 21 -22), e-mail z dnia 1 lipca 2016 r. (k. 97), pismo z dnia 18 sierpnia 2016 r. (k. 98), pismo z dnia 31 sierpnia 2016 r. (k. 101).

Realizując ustalone warunki spłat pozwana spółka dokonywała wpłat na rzecz powódki spółki (...) w kwotach po 40.000 złotych w dniach 11 lipca 2016 roku, 22 lipca 2016 roku, 12 sierpnia 2016 roku, 24 sierpnia 2016 roku, 31 sierpnia 2016 roku, 9 września 2016 roku, 19 września 2016 roku, 21 września 2016 roku poczynając od najstarszej nierozliczonej faktury. W związku z tym w dniu 21 września 2016 r. pozwana dokonała częściowej zapłaty tytułem

faktury nr (...) z dnia 31 lipca 2016 r. w kwocie 40 000 zł, zaś w dniu 26 września uregulowała pozostałą kwotę w wysokości 35 421,14 zł.

Niesporne, nadto dowód: wydruk z rachunku bankowego (k. 99 – 100), polecenia przelewów (k. 102 – 103, 312 – 313). W dniach 4 grudnia 2015 r., 25 stycznia 2016 r. i 16 lutego 2016 r. powódka wzywała pozwaną do zapłaty należności z nierozliczonych transakcji. Żadne z powyższych wezwań nie obejmowało faktury nr (...) z dnia 31 lipca 2016 r.

Dowód: wezwania do zapłaty (k. 23 -25). Na podstawie postanowienia Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 2 września 2016 r. (sygn. V GNc 193/16) prowadzone było postępowanie zabezpieczające przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie. Postanowieniem z dnia 27 września 2016 r. komornik ten ustalił koszty postępowania zabezpieczającego na kwotę 2 390,51 zł. **Dowód:** postanowienie z dnia 27 września 2016 r. (k. 318).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powódka dochodziła roszczenia głównego w kwocie 75 421,14 złotych tytułem należnego jej wynagrodzenia za usługi wykonane na podstawie umowy o świadczenie zawartej z pozwaną w dniu 28 lutego (...). oraz odsetek ustawowych za opóźnienie. Roszczenie powoda opiera się zatem o treść art. 750 w zw. z art. 734 i 735 k.c. W myśl art. 750 k.c. do umowy o świadczenie usług nie uregulowanych innymi przepisami stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Zgodnie z art. 734 § 1 przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się dokonać określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, a art. 735 § 1 k.c. przewiduje zasadę odpłatności zlecenia.

Na powódce, zgodnie z art. 6 k.c., spoczywał ciężar dowodu w zakresie wykazania zasadności roszczenia, któremu nie sprostała.

Fakt zawarcia umowy o świadczenie usług obsługi naziemnej nie był przez pozwaną kwestionowany jak i to, że za wykonane usługi powódka wystawiła fakturę VAT objętą niniejszym pozwem. Powódka twierdziła przy tym, że należności wynikające z powyższej faktury nie zostały zapłacone przez pozwaną w umówionym terminie określonym w treści tej faktury, co też skutkowało wystąpieniem z żądaniem zapłaty na drogę sądową. Na poparcie swoich twierdzeń powódka wraz z pozwem złożyła przedmiotową fakturę VAT nr (...) z dnia 31 lipca 2016 r. z terminem płatności na dzień 20 sierpnia 2016 r. Według twierdzeń powódki, zapłata nastąpiła po złożeniu pozwu. Pozwana stała natomiast na stanowisku, że powództwo jest przedwczesne a zatem nieuzasadnione z uwagi na to, że strony doszły do porozumienia w przedmiocie spłat należności, nie tylko objętej tą fakturą ale szeregu innych powstałych w związku z koniecznością przeprowadzenia inwestycji na szeroką skalę, która spowodowała przejściową utratę płynności finansowej po stronie pozwanej.

Zdaniem Sądu, wbrew stanowisku powódki, pozwana nie pozostawała w opóźnieniu z zapłatą spornej faktury. O ile nie ulega wątpliwości, że pozwana faktycznie utraciła płynność finansową, co skutkowało zaległościami w zapłacie należności za świadczone usługi, to jednak – w celu uniknięcia wzrostu zobowiązań – strony zawarły porozumienie w przedmiocie sposobu i harmonogramu spłat zaległości. W porozumieniu tym ustalono spłatę zaległości po 40 000 zł tygodniowo. Pozwana wywiązywała się należycie z tych postanowień, z jednym wyjątkiem, gdzie spóźniła się z zapłatą jednej raty, jednak w kolejnym tygodniu dokonała zapłaty nie tylko raty bieżącej ale i tej zaległej. Powódka twierdziła natomiast, że porozumienia o w tym przedmiocie i tej treści nie zawarła z pozwaną. W ocenie Sądu twierdzenia te nie polegają na prawdzie. Dla wykazania swoich twierdzeń mających na celu zniweczenie powództwa pozwana przedstawiła dokumenty na okoliczność zawarcia porozumienia, pochodzące zarówno od pozwanej jak i od powódki, z których wynika, że powódka zaakceptowała zaproponowane przez pozwaną zasady spłaty długu. O tym, że doszło między stronami do konsensusu świadczy choćby pismo powódki z dnia 18 sierpnia 2016 r., w którym powódka jednoznacznie powołuje się na okoliczność, że pozwana zobowiązała się do uiszczania cotygodniowych wpłat po 40 000 zł, aż do całkowitej spłaty zadłużenia i monituje aby te spłaty dalej następowały. Poza tym powódka w piśmie tym wprost powołała się na porozumienie z dnia 15 lipca 2016 r. w zakresie spłaty zadłużenia. Brak porozumienia

na piśmie nie zmienia faktu, że faktycznie zostało ono zawarte a powódka akceptowała jego postanowienia, skoro sama w piśmie z dnia 18 sierpnia 2016 r. zwracała się z prośbą do pozwanej o realizowanie jego postanowień „poprzez uiszczanie regularnych, cotygodniowych wpłat w ustalonej wysokości 40 000 zł”. Powyższe koreluje również z faktem, że strona powodowa nigdy nie wystąpiła z wezwaniem do zapłaty faktury objętej niniejszym żądaniem a przynajmniej faktu tego nie wykazała bowiem załączone do pozwu wezwania do zapłaty pochodzą sprzed daty wystawienia spornej faktury. Powyższe, zdaniem Sądu, daje podstawę, do wniosku, że w myśl art. 506 § 2 k.c. doszło do zmiany pierwotnego zobowiązania (jego treści) w zakresie terminu płatności poszczególnych należności, gdyż strony umówiły się, że należności z faktur VAT wystawiane przez powódkę będą regulowane w inny niż pierwotnie umówiony sposób – a mianowicie w cyklu po 40 000 zł tygodniowo poczynając od faktury najstarszej. Jak wynika z materiału dowodowego w taki też sposób dokonano zapłaty za fakturę objętą żądaniem pozwu – pierwsza wpłata w kwocie 40 000 zł miała miejsce w dniu 21 września 2016 r. zaś druga w kwocie 35 421,14 zł w dniu 26 września 2016 roku, co przesądza o uiszczeniu należności zgodnie z ustaleniami stron. Ponadto, w ocenie Sądu, wskazany w spornej fakturze termin zapłaty przypadający na dzień 20 sierpnia 2016 r. nie był terminem wiążącym skoro w § 5 umowy strony wyraźnie określiły sposób rozliczeń, tj. w drodze kompensat wzajemnych wierzytelności i rozliczenia wzajemnych sald do dnia 10 każdego miesiąca. Dopiero po dokonaniu tych rozliczeń i ustaleniu należności do dwudziestego każdego miesiąca ta strona, która pozostawała zobowiązana miała uiszczyć zapłatę. Wobec tego wystawienie spornej faktury VAT z terminem płatności tam wskazanym jest sprzeczne z ustaleniami umowy co do sposobu rozliczania stron w ramach umowy. Wobec tego należy przyjąć, że termin zapłaty wskazany w spornej fakturze stanowi jednostronne ustalenie powódki sprzeczne z zapisami umowy, które regulują sposób rozliczeń. Z treści umowy nie sposób wywieść by faktury VAT miały być płatne w dacie w niej wskazanej (tj. w określonym terminie od daty wystawienia lub doręczenia). Z dokumentów przedłożonych przez powódkę nie wynika przy tym, że sporządzono saldo, o którym mowa w § 5 umowy a tym samym, iż strona pozwana była zobowiązana w terminie wskazanym w fakturze do zapłaty. Twierdzenia pozwu pozostają w sprzeczności także z ustnym porozumieniem zawartym przez strony określającym spłatę należności cotygodniowo w kwocie po 40 000 zł.

Brak było zatem podstaw do ustalenia, że niesporny co do wysokości dług pozwanej został zapłacony po terminie. Natomiast w świetle porozumienia stron pozwana nie dała powódce podstawy do wytoczenia powództwa, gdyż strony odmiennie niż w pierwotnie zawartej umowie pisemnej, uregulowały zasadę spłaty długu.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Sąd nie uznał za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, ponieważ okoliczności sprawy nie wskazują, że wskazana czynność jest sprzeczna z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.). Wolę cofnięcia pozwu codo roszczenia głównego w wysokości 75 421,14 zł powódka wyraziła wprost. O umorzeniu postępowania orzeczono w pkt 1 wyroku, w pozostałym zakresie co do odsetek powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu. O kosztach procesu orzeczono na zasadzie normy art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. albowiem pozwana wygrała sprawę w całości a powódka przegrała. Na koszty procesu poniesione przez pozwaną zaliczyć należy opłatę od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w kwocie 7 200 złotych (§ 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu aktualnym na chwilę złożenia pozwu). Pozwanej należały się także koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia w kwocie 3 600 zł wraz z opłatą od zażalenia w kwocie 30 zł, a także koszty postępowania zażaleniowego w kwocie 600 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika oraz 30 zł tytułem opłaty sądowej od zażalenia w przedmiocie zasądzenia kosztów postępowania zabezpieczającego. Jeśli chodzi o koszty postępowania zabezpieczającego to stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. przy orzekaniu w tym przedmiocie obowiązuje generalna zasada odpowiedzialności za wynik postępowania. W tej sytuacji biorąc pod uwagę fakt, że to pozwana wygrała sprawę w całości nie jest ona zobowiązana do zwrotu równowartości poniesionych przez powódkę kosztów wykonania zabezpieczenia zwłaszcza, że w świetle całokształtu materiału dowodowego, koszty te okazały się niecelowe.